

LA REPÚBLICA DE CASA TEVA o com als catalans ens perd l'estètica

17 abril 2017

MIQUEL MANUBENS

És curiós que després de trenta-cinc anys queixant-nos que ens van fer empassar una monarquia sense “referèndum” ara hi ha gent a Catalunya que vol fer el mateix però amb una república. Perquè, com que no hi veuen més enllà del nas, sempre que fan comparances les fan amb Espanya com a referència, mostrant així tenir (i patir de) mentalitat d'espanyol. Mai no comparen la monarquia anglesa, holandesa o danesa amb qualsevol república sud-americana o africana.

Ser republicà no és ni de dretes ni d'esquerres. És ser partidari una determinada manera d'ordenar l'Estat que per si sola no és democràtica. I el pitjor perill d'aquesta petició republicana és justament que es repeteixi el que sempre ens ha passat, que després es proclamïn disset repúbliques federals, i tornem al cafè per a tothom només canviat de nom.

També hi ha un cert grau de publicitat subliminal sectari en l'excés d'us de la paraula “república” en algunes organitzacions unitàries per a afavorir a determinat partit. Perquè no parlen de “convergir cap a la independència” per exemple?

Quan parreu amb algun republicà feu la prova següent: manifesteu-vos com a monàrquic, i de seguida us faran preguntes per acotar i saber com es la monarquia que suposadament somieu: amb el rei d'Espanya?, amb un rei carlí?, amb un descendent dels Àustria?, amb una fórmula de principat com Andorra? Etc.

Però ells mai expliquen com serà aquesta suposada república a la que ens volen portar. I ja que el referèndum ens portarà, segons ells, a una república seria bo que ens la expliquessin. Serà com França i Amèrica on el govern el tria el president i així estan permanentment enfrontats al Congrés cosa que dificulta progressar? O serà més un càrrec simbòlic com a Alemanya igual com ho son de simbòlics els reis de les monarquies democràtiques europees.?

Així us adonareu que aquesta reclamació de república sense explicar com serà parteix només de la mala experiència viscuda amb els reis espanyols, es un síndrome d'Estocolm que els impedeix mirar més enllà al món, es tenir mentalitat d'espanyol.

La por que sempre he tingut a la paraula “república” ha estat perquè els costa poc a molts afegir la paraula espanyola a continuació. Si jo fos suec, noruec, holandès o anglès segurament no seria antimonàrquic, perquè encara que no ho volem reconèixer la monarquia es la que dona, encara avui en dia, el pedigrí de Nació antiga a aquests països. Però Catalunya no era una monarquia, Catalunya era un principat Constitucional.

I posats a triar, entre monarquia o república jo prefereixo ser un Principat com Andorra, on els caps d'estat només costen convidar-los a un sopar de gala un cop cada quatre anys. I si els andorrans tenen de coprínceps al president francès i al bisbe d'Urgell, a nosaltres com a mínim, ens hauria de correspondre el cap d'estat dels EUA i el papa. I si un copríncep fos el president americà, ho tindríem tan fàcil com Puerto Rico, que no paguen impostos als EUA. I a qui dubti d'aquest vell sistema polític, només cal recordar-li que a Andorra no li ha anat tan malament.

També podríem optar, mes tard, per canviar la forma de govern a la republicana, un cop recuperat el vell estat i ja comptéssim amb una estabilitat tant econòmica com de defensa. Però fet així la nostra República tindria tots els drets internacionals del nostre antic estat, i per tant, tot el dret a reclamar indemnitzacions pels tractats incomplets per altres estats (Corbeil, Almirra i Gènova). Podria denunciar els Tractats internacionals fets a esquenes de les nostres Corts (Pirineus i Utrecht). Tindria dret a tot el territori d'aquell estat, de Salses al Cinca i amb Balears, i no oblidaria el dret de valencians a ser nacionalment catalans. Tindria dret a indemnitzacions pels 303 anys d'esclavatge i no tindria perquè assumir cap part del deute de la potència colonial.

Però mes enllà del nom del cap d'Estat, no ens expliquen com estarà organitzat aquest nou estat. Serà com a la sèrie Borgen on Parlament, govern, partits, i tribunal suprem comparteixen edifici (Dinamarca és una monarquia). Serà com als països bàltics on els parlamentaris si s'han de quedar a dormir a la capital tenen una habitació al hotel propietat del Parlament on dormir amb un menjador col·lectiu gratuït.

Seria magnífic que el Parlament de l'estat independent es situés al Palau Nacional i tota l'actual Fira de Montjuïc passés a ser les seus de totes les conselleries, així tots junts no necessitarien els cotxes oficials per a anar a reunions entre ells.

En un Parlament llibertari com el que tenia Catalunya o el que té Anglaterra no es precis que els diputats ho siguin a temps complert. Podrien fer les sessions els dissabtes, i la resta de la setmana treballar a la seva empresa. I si el diputat no pot anar a la feina per afers extraordinaris que l'Estat indemnitz a la empresa que li paga el sou.

Podrà ser així o tot seguirà sent ple de menjadores dels partits als que només canviarem els noms? Canviant Diputació per Vegueria i a continuar malbaratant els nostres impostos en pagar sous públics als alliberats dels partits polítics? Podrà ser un país normal o hem de seguir finançant els diaris privats per així tenir, com els espanyols, la propaganda de partits gratuïta? Es continuaran fent obres per interès polític com el traçat de la L9 (un dragon khan de 16.000M€) o per criteris de rendibilitat i necessitat? Just per tot això quan escolto "república" entenc "espanyeta".

El menyspreu estúpid del catalanisme "separatista" per les antigues Constitucions Catalanes ja ens ha dut a estranyes proclames republicanes: si l'una es feia com a "Estat integrant de la Federació ibèrica" (Francesc Macià, 14-4-1931), l'altra seria com a "Estat Català dins la República Espanyola" (Lluís Companys, 6-10-1934). D'aquests fets en resulta que l'única República Catalana realment independent mai proclamada hagi estat la primera, la de Pau Claris del 1640, feta precisament en plena vigència de les Constitucions Catalanes.

Fa anys que adverteixo que portar la societat catalana cap a un referèndum és una errada. La realitat demogràfica ens diu que els que volem una Catalunya independent som minoria a casa nostra, o en el millor dels casos triaríem entre dues opcions, que posats a escollir entre el tot o res, sempre acaba en dues meitats, facilitant així la feina dels que volen res, i impeding així qualsevol avenç en la llibertat.

Recuperar les constitucions catalanes en canvi afavoriria el canvi de mentalitat de la gent. I aquesta mentalitat impedeix, per exemple a Anglaterra, que les Corts es converteixin en una assemblea absolutista, on hi ha disciplina de vot, i on només pot parlar el portaveu dels grups. A Anglaterra, cada diputat no representa al seu partit, sinó els seus votants del districte. Per regenerar democràticament els nostres polítics, necessitem tornar al nostre sistema llibertari, i aconseguir que la representació sigui per districtes electorals.

Podem arribar a la independència com a espanyols descontents que viuen a Catalunya, separant de la «madre patria Espanya» quatre províncies rebels, renunciant a mil anys d'història de Catalunya, i muntant una cosa nova que manlleua el nom d'una realitat històrica. O podem fer-ho com a catalans, reviuire la Catalunya real, amb tots els seus drets i llibertats, evidentment adaptant-la als temps actuals. I aconseguint quasi automàticament el reconeixement internacional, ja que tornariem a ser l'estat que fórem.

Qui perd els orígens, per la identitat, i el que necessitem no és que cada partit busqui els seus particulars orígens ideològics, sinó que entre tots busquin els orígens polítics de l'actual reclamació de llibertat de tot el poble català.

Som hereus d'una nació que va nàixer el 10 de març de 988, quan Borrell II converteix Catalunya en un estat independent. Aquest és el nostre origen. Primer vam impulsar la Pau i Treva, més tard vam compilar els Usatges. El 1214 tinguérem les primeres Corts. Des de 1283 teníem Constitucions. Des de 1289 un govern i des de 1413 la divisió de funcions entre corts, govern i rei era tan clara o més que en països que la van fixar en constitucions 400 anys més tard.

Les constitucions catalanes permeteren a Pau Claris proclamar la República Catalana, i les últimes de 1705 veten eternament la casa de Borbó al tron de Catalunya. Deia en Francesc Ferrer Gironès: «Hom no pot jugar gratuïtament amb la negació dels drets històrics, atès que per aquestes llibertats molts de catalans han mort, d'altres han estat perseguits, d'altres empresonats, d'altres exiliats, i força més n'hem resultat mutilats en els nostres drets civils» (21/08/2005).

Partint aleshores de l'arrel, de les Constitucions Catalanes, podem inculcar el que realment ens manca, el sentit d'estat, de l'estat d'una de les nacions més antigues d'Europa, amb un Estat Català que perdurà per més de 700 anys, amb prop de 500 anys de tradició constitucional i amb Parlament i bandera dels més antics d'Europa, perquè això és el que érem i el que hauríem de ser.

Com deia John Adams: “No podem esperar que ens reconeixin si primer no ens reconeixem nosaltres mateixos”. I de moment, no ens reconeixem, només discutim via diaris, TV, ràdios i twitter collonades estètiques. Com deia Unamuno en una carta adreçada a Joan Maragall: “*Sois como niños. Levantinos, os pierde la estética*” on cal que bescanvieu la frase “levantinos” per “catalanes” (que era el que volia dir). El procés és una permanent discussió estètica, sense cap contingut ni coherència històrica.

Miquel Manubens

autor de “[Histories de distracció massiva](http://devolucio.cat/hdm)”
devolucio.cat/hdm